

BS/17/2010

POLACY O DECYZJI

DONALDA TUSKA ORAZ

MOŻLIWYCH KANDYDATACH PO

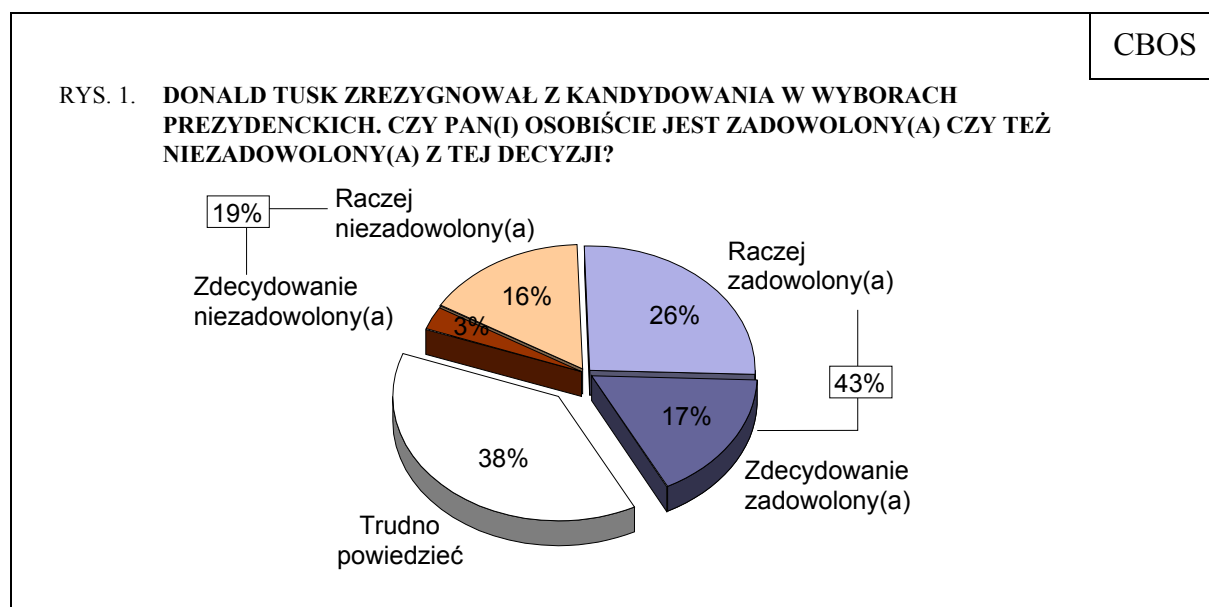
W WYBORACH PREZYDENCKICH

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Decyzja premiera Donalda Tuska o rezygnacji ze startu w wyborach prezydenckich (ogłoszona 28 stycznia br.) była zaskoczeniem dla publiczności i wielu komentatorów życia politycznego. Jednak uzasadnienie tego kroku najwyraźniej przekonało wielu Polaków o słuszności podjętej decyzji¹. Ponad dwie piąte ankietowanych (43%) jest zdania, że premier postąpił słusznie wycofując się z wyścigu do fotela prezydenckiego. O ponad połowę mniejsza grupa (19%) uważa, że to błędne posunięcie. Prawie dwie piąte badanych (38%) nie ma wyrobionej opinii w tej sprawie.

Decyzja premiera o rezygnacji z kandydowania na urząd prezydenta w największą konfuzję wprawiła młodych Polaków. Wśród ankietowanych w wieku 18–34 lata niemal jedna trzecia ocenia to posunięcie krytycznie (patrz tabele aneksowe). Respondenci mający od 25 do 34 lat są w tej sprawie równo podzieleni (29% za i 29% przeciw tej decyzji). Relatywnie wysoki odsetek niezadowolonych notujemy również wśród uczniów i studentów (32%), a także – nieco niższy – wśród pracowników usług (25%) oraz robotników wykwalifikowanych (24%).

¹ Badanie „Omnibus” przeprowadzono w dniach 29 stycznia – 8 lutego 2010 roku na liczącej 958 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

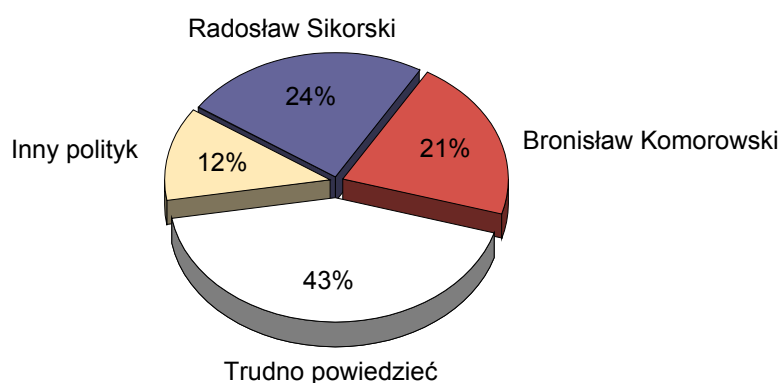
Z rezygnacji Donalda Tuska ze startu w wyborach prezydenckich najbardziej cieszą się wyborcy PiS, licząc zapewne na zwiększenie szans swojego kandydata. Prawie trzy czwarte zadeklarowanych zwolenników tego ugrupowania (74%) wyraża zadowolenie z wycofania się lidera konkurencyjnej partii z ubiegania się o najwyższy urząd w państwie. Ponad połowa potencjalnych wyborców PSL (53%) także popiera decyzję premiera. Z zadowoleniem odbierają ją również sympatycy SLD, których niemal połowa (46%) ocenia ten krok pozytywnie, natomiast negatywnie ustosunkowuje się do niego prawie o połowę mniejsza grupa (25%). Również wśród wyborców PO zadowolenie (47%) przeważa nad niezadowoleniem (35%). Trzeba jednak zaznaczyć, że spośród elektoratów głównych partii największy odsetek głosów krytycznych notujemy właśnie wśród zwolenników PO.

Tabela 1

Potencjalne elektoraty	Donald Tusk zrezygnował z kandydowania w wyborach prezydenckich. Czy Pan(i) osobiście jest zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z tej decyzji?		
	Zadowolony(a)	Niezadowolony(a)	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	74	5	21
PSL	53	14	33
PO	47	35	18
SLD	46	25	30
Niezdecydowani	42	6	53
Niegłosujący	35	19	47

Kolejne pytanie dotyczyło kwestii, kto powinien być kandydatem Platformy Obywatelskiej w wyborach prezydenckich. Wśród ogółu Polaków poparcie dla obu polityków, o których najczęściej się mówi, iż mają szanse zastąpić lidera PO w walce o fotel prezydenta, jest porównywalne, choć Radosław Sikorski zyskuje minimalnie więcej głosów (24%) niż Bronisław Komorowski (21%). Niemal tyle samo ankietowanych, ile skłania się do poparcia jednego lub drugiego polityka (w sumie 45%), nie potrafi obecnie dokonać wyboru między nimi (43%). Z kolei o połowę mniej badanych niż popiera każdego z nich, zdecydowanie opowiada się za tym, by PO desygnowała na kandydata w wyborach prezydenckich jakiegoś innego polityka.

RYS. 2. KTO W TEJ SYTUACJI, PANA(I) ZDANIEM, POWINIEN BYĆ KANDYDATEM PO W WYBORACH PREZYDENCKICH?

W elektoracie PO przewaga Radosława Sikorskiego nad Bronisławem Komorowskim jest mniejsza niż wśród ogółu Polaków – obu polityków na kandydata PO w wyborach popiera po niemal dwie piąte zwolenników tej partii. Podobnie wśród sympatyków PiS – największego politycznego konkurenta PO – obaj wymienieni politycy mają zbliżone notowania. Wśród wyborców PSL – partii, z którą PO tworzy koalicję rządową – Bronisław Komorowski wzbudza sympatię nieco częściej niż Radosław Sikorski (4-punktowa różnica). Odwrotnie jest natomiast wśród zwolenników SLD, a także, co warto podkreślić, wśród wyborców niezdecydowanych, którzy jeszcze nie wiedzą, którą partię poprzeć w ewentualnych wyborach parlamentarnych – w tych grupach wyraźnie większe poparcie ma Radosław Sikorski niż Bronisław Komorowski (różnica odpowiednio: o 17 i o 9 punktów procentowych).

Tabela 2

Potencjalne elektoraty	Kto w tej sytuacji, Pana(i) zdaniem, powinien być kandydatem PO w wyborach prezydenckich?			
	Bronisław Komorowski	Radosław Sikorski	Inny polityk	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	38	39	10	14
PiS	23	25	23	29
SLD	25	42	22	10
PSL	29	25	8	38
Niezdecydowani	16	25	13	46
Niegłosujący	15	17	9	60

Osobom, które w wyborach prezydenckich wołałyby głosować na kogoś innego niż Radosław Sikorski czy Bronisław Komorowski, zadaliśmy pytanie otwarte o nazwisko polityka, który ich zdaniem byłby najlepszym kandydatem PO. Najwięcej badanych z tej grupy (45%) nie potrafiło wymienić żadnego konkretnego nazwiska, ograniczając swoje postulaty najczęściej do stwierdzenia, że powinien to być po prostu ktoś inny niż wymienieni. Co dziesiąty (10%) nie chciałby, żeby kandydatem na prezydenta był w ogóle ktokolwiek z PO. Wśród merytorycznych propozycji w spontanicznych wypowiedziach badanych najczęściej pojawiała się nazwisko Włodzimierza Cimoszewicza (15%) oraz, rzadziej, Andrzeja Olechowskiego (10%). Częściej niż pozostali w kontekście wyborów prezydenckich wymieniani byli politycy PO lub rekomendowani przez to ugrupowanie: Jerzy Buzek, Janusz Palikot oraz Jarosław Gowin, a także prezydenci – obecny i były – Lech Kaczyński i Aleksander Kwaśniewski. W propozycjach respondentów znaleźli się jeszcze: Leszek Balcerowicz, Jan Krzysztof Bielecki, Janusz Korwin-Mikke, Antoni Mężydło, Kazimierz Marcinkiewicz, Andrzej Lepper oraz Zbigniew Ziobro.

Odpowiedzi osób, które w wyborach prezydenckich wołałyby głosować na kogoś innego niż Radosław Sikorski czy Bronisław Komorowski (N=112)

		CBOS
Ktoś inny, kto?		
Włodzimierz Cimoszewicz	15%	
Andrzej Olechowski	10%	
Jerzy Buzek	3%	
Janusz Palikot	3%	
Jarosław Gowin	2%	
Lech Kaczyński	2%	
Aleksander Kwaśniewski	2%	
Leszek Balcerowicz	1%	
Jan Krzysztof Bielecki	1%	
Janusz Korwin-Mikke	1%	
Andrzej Lepper	1%	
Kazimierz Marcinkiewicz	1%	
Antoni Mężydło	1%	
Zbigniew Ziobro	1%	
Ktoś inny, ale nie wiem kto, nie pamiętam nazwiska	45%	
Żaden z polityków PO	10%	

Decyzję Donalda Tuska o rezygnacji z ubiegania się o najwyższy urząd w państwie Polacy przyjęli ze zrozumieniem i najczęściej uznają ją za słuszną. Jednakże poparcie to ma w pewnej mierze dwuznaczny charakter. Z jednej strony bowiem z wycofania się Donalda Tuska z wyścigu do fotela prezydenckiego najbardziej cieszą się zwolennicy PiS, licząc zapewne, że pozbycie się najgroźniejszego konkurenta zwiększy szanse ich kandydata na reelekcję. Z drugiej strony najbardziej obawiają się skutków tej decyzji ci, dla których przestał istnieć ich naturalny kandydat na prezydenta. Ta grupa badanych (ludzie młodzi, zwolennicy PO) ocenia tę decyzję najbardziej krytycznie, ponieważ oznacza ona dla nich – abstrahując od politycznej słuszności lub niesłuszności tego posunięcia – krok w nieznaną, w niewiadomym kierunku, na polityczną *terra incognita*, gdzie niewiadomy jest kandydat, jego predyspozycje i szanse wyborcze w konkurencji z pozostałymi kandydatami.

W tej chwili szanse Bronisława Komorowskiego i Radosława Sikorskiego – polityków, o których najczęściej się mówi, że mogą jako kandydaci PO wystartować w wyborach prezydenckich – wydają się porównywalne. Z deklaracji badanych można jednak wnosić, że w drugiej turze wyborów Radosław Sikorski miałby nieco szersze zaplecze i hipotetycznie większe szanse na zdobycie poparcia wyborców niezdecydowanych oraz zwolenników innych partii (SLD). Tę niewielką przewagę Radosława Sikorskiego nad Bronisławem Komorowskim osłabia jednak fakt, że druga tura wyborów w ogóle, a w przewidywanym składzie personalnym szczególnie, będzie miała charakter głosowania negatywnego – nie tyle „za”, ile „przeciw” nielubianemu kandydatowi.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

Tabela 1

		Donald Tusk zrezygnował z kandydowania w wyborach prezydenckich. Czy Pan(i) osobiście jest zadowolony(a) czy też niezadowolony(a) z tej decyzji?			Liczba osób
		Zadowolony(a)	Niezadowolony(a)	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		43	19	38	934
Płeć	Mężczyźni	47	20	33	446
	Kobiety	41	18	42	488
Wiek	18-24 lata	36	31	32	128
	25-34	29	29	42	180
	35-44	45	14	41	145
	45-54	43	14	43	151
	55-64	58	13	29	169
	65 lat i więcej	50	12	38	161
Miejsce zamieszkania	Wieś	43	17	40	342
	Miasto do 20 tys.	27	21	52	130
	20-100 tys.	39	25	36	185
	101-500 tys.	53	15	32	153
	501 tys. i więcej mieszk.	57	17	26	125
Wykształcenie	Podstawowe	43	20	38	234
	Zasadnicze zawodowe	40	18	42	236
	Średnie	46	18	36	315
	Wyższe	45	21	34	149
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	45	17	37	91
	Średni personel, technicy	39	13	48	44
	Pracownicy adm.-biurowi	43	20	38	53
	Pracownicy usług	31	25	44	52
	Robotnicy wykwalifikowani	38	24	37	110
	Robotnicy niewykwalifik.	43	13	44	49
	Rolnicy	52	12	36	49
Pracujący na własny rach.	54	7	39	34	
Bierni zawodowo	Renciści	46	16	38	66
	Emeryci	52	15	33	199
	Uczniowie i studenci	38	32	29	90
	Bezrobotni	47	18	35	53
	Gospodynie domowe i inni	19	21	60	46
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	47	16	37	147
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	37	19	44	53
	sekt. pryw. poza rolnict.	37	23	41	223
	prywatnym gosp. rolnym	54	13	33	47
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	39	18	43	151
	501-750	34	23	43	154
	751-1000	49	17	34	171
	1001-1500	48	17	35	132
	Powyżej 1500 zł	56	20	25	96
Ocena własnych war. mater.	Złe	40	15	45	140
	Średnie	40	18	42	376
	Dobre	48	21	32	418
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	51	17	32	39
	Raz w tygodniu	45	16	39	461
	1-2 razy w miesiącu	38	21	41	151
	Kilka razy w roku	46	25	29	183
	W ogóle nie uczestniczy	39	18	42	100
Poglądy polityczne	Lewica	54	15	32	141
	Centrum	41	24	36	245
	Prawica	58	17	25	289
	Trudno powiedzieć	25	18	57	260

Tabela 2

		Kto w tej sytuacji, Pana(i) zdaniem, powinien być kandydatem PO w wyborach prezydenckich?				Liczba osób
		Bronisław Komorowski	Radosław Sikorski	Inny polityk	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		21	24	12	43	930
Płeć	Mężczyźni	21	27	16	37	443
	Kobiety	20	21	9	50	487
Wiek	18-24 lata	21	24	11	44	129
	25-34	17	28	12	44	181
	35-44	14	30	11	44	142
	45-54	23	19	10	48	150
	55-64	24	27	17	33	169
	65 lat i więcej	26	15	10	49	159
Miejsce zamieszkania	Wieś	20	23	8	49	341
	Miasto do 20 tys.	20	20	18	42	130
	20-100 tys.	26	25	12	37	183
	101-500 tys.	19	24	10	47	153
	501 tys. i więcej mieszk.	18	29	18	36	123
Wykształcenie	Podstawowe	22	21	7	50	234
	Zasadnicze zawodowe	15	22	11	52	234
	Średnie	23	24	14	39	313
	Wyższe	22	32	17	29	148
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	14	37	21	28	91
	Średni personel, technicy	16	18	19	46	43
	Pracownicy adm.-biurowi	34	27	7	32	50
	Pracownicy usług	13	28	8	51	52
	Robotnicy wykwalifikowani	16	32	13	39	109
	Robotnicy niewykwalifik.	19	24	8	50	50
	Rolnicy	23	23	6	49	48
	Pracujący na własny rach.	20	9	12	59	34
Bierni zawodowo	Renciści	17	18	13	52	66
	Emeryci	28	18	12	42	197
	Uczniowie i studenci	22	25	7	45	92
	Bezrobotni	18	21	15	46	52
	Gospodynie domowe i inni	20	22	10	49	46
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	23	26	13	38	142
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	18	23	9	50	52
	sekt. pryw. poza rolnict.	15	29	14	42	224
	prywatnym gosp. rolnym	19	28	6	47	45
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	18	20	10	52	152
	501-750	20	18	12	50	157
	751-1000	24	28	11	37	168
	1001-1500	19	23	19	40	134
	Powyżej 1500 zł	34	31	13	22	94
Ocena własnych war. mater.	Złe	14	17	12	57	140
	Średnie	21	18	11	50	372
	Dobre	22	31	13	34	418
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	26	13	5	56	39
	Raz w tygodniu	21	23	12	44	457
	1-2 razy w miesiącu	22	21	7	50	152
	Kilka razy w roku	20	27	13	40	183
	W ogóle nie uczestniczy	16	29	19	36	100
Poglądy polityczne	Lewica	23	28	18	30	140
	Centrum	22	27	8	42	246
	Prawica	26	28	15	31	287
	Trudno powiedzieć	12	13	10	65	257